

Ahmet Kabaklı

Beşir AYVAZOĞLU*

GAZETECİ, YAZAR ve edebiyat tarihçisi Ahmet Kabaklı, 30 Mayıs 1924'e Harput'un Göllübağ Köyü'nde doğdu. Babası Harput Sarayhatun Camii'nde müezzinlik de yapan Kabaklılardan Ömer Efendi, annesi Münire Hanım'dır. Çocukluğu Göllübağ'da geçti. Henüz üç yaşındayken babasını kaybetti. Elazığ Numune Mektebi'yle aynı binada açılan ortaokuldan ve 1944 yılında, Cahit Okurer, Cemil Meriç ve Vehbi Güney gibi kuvvetli şahsiyetleri, derin bilgileri, heyecanları ve dürüstlükleriyle öğrencilerini etkileyen seçkin öğretmenlerin görev yaptığı Elazığ Lisesi'nden mezun oldu. Parasız yatılı imtihanlarını kazanarak girdiği İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu'nu ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi (1948). İlk görev yeri olan Diyarbakır Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği (1948–1950) sırasında Süleyman Nazif ve Ziya Gökalp gibi ünlü Diyarbakırlılar için geceler düzenledi. Uzun süren bir hazırlık sonunda gerçekleştirdiği Divan Edebiyatı Gecesi'yle yörede tanındı ve yönetimini üstlendiği *Karacadağ* adlı Halkevi dergisine yeni bir kimlik kazandırdı. Askerliğini Manisa'da tamamladıktan sonra Aydın Ticaret Lisesi'ne edebiyat öğretmeni olarak atandı (1951). Hayatını burada tanıştığı matematik öğretmeni Meşkûre Elbir'le birleştirdi. Ticaret Lisesi'nden sonra Aydın Lisesi'nde de bir süre görev yaptıktan sonra Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gönderildiği Paris'te bir yıllık stajını tamamladı. Dönüşte kadrosu Aydın Lisesi'nde kalmak kaydıyla, İstanbul Eğitim Enstitüsü'nde göreve başladı. Bir süre sonra Yüksek Öğretmen Okulu'na tayin edildi. Bu arada Aydın'da görev yaparken başladığı Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu (1955–1960). Yüksek Öğretmen Okulu'nda 1969 yılından emekli olduğu 1974 yılına kadar öğretim görevlisi olarak çalıştı. Emekli olduktan sonra Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'nda da edebiyat dersleri verdi.

Yazı hayatına şiirle başlayan Ahmet Kabaklı'nın İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu'ndaki öğrenciliği sırasında, Abdülbaki Gölpınarlı'yı Yunus Emre hak-

* Araştırmacı yazar.

kındaki bazı görüşleri dolayısıyla eleştirdiği ilk yazısı *Son Saat* gazetesinde yayımlandı (1946). Aynı yıllarda Nurettin Topçu'nun çıkardığı *Hareket* dergisinde "Ayn Hercümerci" başlığı altında eleştiri yazıları yazdı. *Bizim Türkiye* dergisinde de siyasî hiciv ve tahlilleri çıktı. Daha sonra *Hisar* ve *İstanbul* gibi dergilerde şiir, deneme ve eleştiriler yayımlayan Kabaklı, devrin etkili edebiyat eleştirmenlerinden Nurullah Ataç'ın dikkatini çekmiş olmakla beraber şiirde ısrarlı olmadı. Ataç, *Okuruma Mektuplar* adlı kitabına da aldığı "Bir Şiir" başlıklı yazısında, Ahmet Kabaklı'nın "Kadın Sesi" adlı şiirinden övgüyle söz etmiştir. Güzellüğünü, yakaladığı sestten, yapmacıksızlığından ve beşerî bir duyguyu samimiyetle -ve ustaca- dile getirmesinden alan bu şiir, Ataç'a muhtemelen ikisini de tanıyan biri tarafından verilmişti. Şiiri çok beğenen ve tanımadığı genç şaire bir mektup yazan Ataç'a, o tarihte Aydın Lisesi'nde edebiyat öğretmeni olarak görev yapan Kabaklı'nın verdiği cevap, onun "muhafazakâr" kimliğini 1950'lerde kazanmış olduğunu gösteriyor. Bu mektubun mahiyeti ve Kabaklı'nın devrin en tanınmış eleştirmeni hakkında ne düşündüğü Ataç'ın yazısından anlaşılmaktadır:

"Güzel bir şiir benim bugün size okuyacağım şiir, belli ki vergili bir şairin elinden çıkmış. Eskilerden değil, yenilerden birinin, bir gencin, daha ilk şiirini yazan bir gencin. Ahmet Kabaklı'nın, belki duymamışsınızdır adını. Ben de duymamıştım. Kendini de görmedim, tanımıyorum, bu şiiri okuduktan sonra bir mektup yazdım, cevap verdi. Bütün dostluğumuz, ahbablığımız işte bu kadar. Karşılaştık belki de sevmeyiz birbirimizi. Kendi de söylüyor: Okurmuş benim yazılarımı ama düşüncelerim arasında, kullandığım kelimeler arasında hoşlanmadıkları varmış. Kızıyordur onlara. Kızgın. Onun hatırı için düşüncelerimden, kullandığım kelimelerden, kimini özene özene seçtiğim, kimini de benim uydurduğum tilciklerimden geçecek değilim a! Ahmet Kabaklı ile geçinmeğe niyetim yok. Ama inanın bana, iyi şair."

Ataç, adı geçen yazısında "Kadın Sesi" şiiri hakkındaki düşüncelerini uzun uzun anlattıktan sonra, Kabaklı'nın sadece iki şiirini okuduğunu, ikincisini beğenmediğini, dolayısıyla bir gülle bahar olmayacağını söylüyor. Ataç'ın okuduğu ikinci şiirin hangisi olduğunu bilmiyoruz. Elimizde 1954-1956 yılları arasında yazılmış az sayıda şiiri bulunan Kabaklı'nın şiirde ısrar etmemesi, muhtemelen 1955 yılından sonra kendini birden basın dünyasının içinde bulmasındandır. Onun hayatının yönünü, *Tercüman* gazetesinin 1955 yılında açtığı fıkra yarışmasında Emil Galip Sandalcı ve Hakkı Gülmen'le birlikte kazandığı birincilik belirlemiştir. Üç birinci önce münavebeli olarak yazarlar. 1957 yılı sonunda "Gün Işığında" başlığıyla günlük yazılar yazmasına karar verilen Kabaklı, Paris'teki stajı sırasında da aynı gazeteye haftada bir "Paris Mektubu" göndermiştir. 1961'e kadar aralıklarla yazdığı *Tercüman*'da, 1961'den sonra "Gün Işığı" başlığı altında sürekli yazılar yazar. 3 Ekim 1986 tarihinde *Tercüman*'dan ayrılarak kısa ömürlü bir gazete olan *Yeni Haber*'de yazmaya başlarsa da Şubat

1988’de döndüğü eski gazetesinde 2 Mart 1991 tarihine kadar yazılarına devam eder. Kapanmasından kısa bir süre önce *Tercüman*’dan ayrılarak *Türkiye* gazetesine geçen Kabaklı’nın bu gazetede 19 Kasım 2000 tarihli son yazısı “Damda Deve Aranır mı?” başlığını taşımaktadır.

Ahmet Kabaklı edebiyat faaliyetlerini daha çok 1972 yılında kurucuları arasında yer aldığı ve başkanlığını yaptığı Türkiye Edebiyat Cemiyeti bünyesinde yürüttü. Bu cemiyetin yayın organı olarak Ocak 1972’de *Türk Edebiyatı* dergisini çıkardı ve 1978 yılında, ömrünün sonuna kadar başkanlığını yapacağı Türk Edebiyatı Vakfı’nın kurulmasına öncülük etti. 1976 yılında *Bürokrasi ve Biz* adlı eseriyle fikir dalında, 1984 yılında da basın dalında Türkiye Milli Kültür Vakfı Armağanı’na lâyık görüldü. Türkiye Yazarlar Birliği tarafından 1983 yılında edebî röportaj dalında, 1989 yılında da *Temellerin Duruşması* adlı eseriyle fikir dalında ödüllendirildi. Bunlar dışında da çok sayıda ödülün sahibi olan ve 1996 yılında Aydınlar Ocağı öncülüğünde 55 gönüllü kuruluş tarafından “Şeyhülmu-harririn” ilân edilen Kabaklı, son olarak 2000 yılında Kombassan Vakfı Mevlânâ Büyük Ödülü’ne değer görüldü, 8 Şubat 2001’de İstanbul’da vefat etti ve Eyüp-sultan’da toprağa verildi.

Gazete yazılarında polemikçi üslûbuyla öne çıkan ve milli kültüre, manevi değerlere bağlı muhafazakâr Anadolu insanının sesi olarak yıllarca *Tercüman* gazetesıyla özdeşleşen Ahmet Kabaklı, aynı tavrını edebî yazılarında da sürdürmüştür. Hemen bütün yazılarında, bir kültür milliyetçisi olarak tarihte ve kültürde devamlılık fikrini savunmaktadır; rejimler ve hânedanlar değişse de devletimizin tek olduğu, Osmanlı Devleti’nin “devlet-i ebed-müddet” idealinin kendisinden önceki Türk devletlerini ve Türkiye Cumhuriyeti’ni de içine aldığı düşüncesindedir. Ona göre, İslâmiyet ve Türklük tarihte benzerine az rastlanır bir terkip vücuda getirmiştir; bu terkinin taşıdığı zenginliklerden bugün de istifade edilmesi gerekir. Elbette kültür değişmeleri kaçınılmazdır; nitekim atalarımız Asya içlerinden Avrupa içlerine kadar çeşitli kültürlerle temas ederek değişe değişe bugüne kadar gelmiş, ancak kendi kültürlerini koruyarak sonuna kadar Türk kalmayı başarmışlardır. Dünyaya aşağılık duygusuyla değil, hâkim bir ruh ve fetih zihniyetiyle bakan eski Türkler, sadece lüzumlu ve faydalı gördüklerini alarak kendi damgalarını vurdukları için Türk kültürü yakın zamanlara kadar orijinalliğini korumuştur. Tanzimat’tan sonra bu ruhun ve fetih zihniyetinin kaybedilerek Avrupa kültürlerine aşağılık duygusuyla yaklaşılması, tarihtekin tam aksine “fethedilme ve yutulma felâketini getirmiş”, yabancılaşmaya, kültür alanında sömürgeleşmeye ve dramatik bir kültür ikiliğine yol açmıştır.

Bütün eserlerinde kararlı bir biçimde bu görüşleri savunan ve Türklüğün eski gücüne kavuşup kendine yeniden güvenmeye başlaması için Türk-İslâm terkinin ihya edilmesi gerektiğini düşünen Ahmet Kabaklı, bu terkinin en

önemli temsilcileri olarak gördüğü Mevlânâ, Yunus Emre, Fuzûlî, Nedim, Şeyh Galib, Erzurumlu İbrahim Hakkı, Mehmed Âkif, Yahya Kemal ve Necip Fazıl gibi isimlere sık sık atıflarda bulunmuştur.

Ahmet Kabaklı'nın -Dickens'tan tercüme ettiği, 1962 yılında yayımlanan *Pikwik'in Maceraları* sayılmazsa- kitap olarak çıkan ilk eseri, milliyetçi-muhafazakâr bir bakış açısıyla yazdığı *Türk Edebiyatı* adlı eseridir. Muhtemelen edebiyat hocalığı yaptığı Çapa Eğitim Enstitüsü'ndeki ders notlarından doğan bu eser, herhangi bir iddia taşımamakla beraber, edebiyatımızın geçmişini de kapsadığı için bir çeşit edebiyat tarihidir. Özenle seçilmiş edebî metinlere yer verildiği için aynı zamanda kapsamlı bir antoloji niteliği taşıyan *Türk Edebiyatı*, öte yandan Kabaklı'nın edebiyat zevkini ve bir edebiyat eleştirmeni olarak özel görüşlerini yansıtan bir "eleştiri" kitabı olarak da okunabilir. İlk baskısı 1965-1966 yıllarında Türkiye Yayınevi tarafından üç cilt, 1991 tarihli dokuzuncu baskısı ise Türk Edebiyatı Vakfı tarafından beş cilt olarak yapılan eser, Kabaklı'nın vefatından sonra, Prof. Dr. Kemal Yavuz, Prof. Dr. Mustafa Özkan, Doç. Dr. Fatih Andı ve Yrd. Doç. Dr. Erol Ülgen tarafından gözden geçirilip eksikleri giderilmiş ve Şubat 2006 tarihi itibarıyla 13. baskısına ulaşmıştır. Eserin birinci cildinde genel edebiyat bilgileri verilir. İkinci ciltte, Türk edebiyatının başlangıcından Tanzimat dönemine kadarki seyri, üçüncü ciltte Tanzimat, Servet-i Fünun, Milli Edebiyat, Milli Mücadele ve Cumhuriyet devri edebiyatları incelenmektedir. Dördüncü cilt 1940 sonrası şiire, beşinci cilt de hikâye ve romana ayrılmıştır. Özellikle son iki cilt, her edebiyat tarihçisinin ve eleştirmenin göze alamayacağı genişlikte bir okuma faaliyetini gerektirdiği için büyük önem taşımaktadır.

Kitaplarının çoğu gazete ve dergi yazılarından oluşan Kabaklı'nın *Türk Edebiyatı* dışındaki eserleri şunlardır: *Pikwik'in Maceraları* (Charles Dickens'dan, 1962), *Müslüman Türkiye* (1970, 3. baskı: 2002), *Mâbet ve Millet* (1970, 2. baskı: 2002), *Kültür Emperyalizmi* (1970, 4. baskı: 2004), *Şehir Mektupları* (Ahmet Rasim'den, 1971, 2. baskı: 2003), *Yunus Emre* (1971, 8. baskı: 2003), *Mehmet Âkif* (1971, 8. baskı: 2003), *Mevlânâ* (1972, 8. baskı: 2005), *Muhayyemat-ı Aziz Efendi* (Sadeleştirilmiş metin, 1973, 2. baskı: 2003), *Bürokrasi ve Biz* (1976), *Bizim Alkabiyyades* (Siyasî hicivler, 1977), *Ejderha Taşı* (Yazarın çocukluk hatıralarına dayalı hikâyeler, 1978), *Ecurufya* (Mizahî roman, 1980), *Sohbetler I* (Mevlânâ, Yunus Emre, Fuzûlî, Erzurumlu İbrahim Hakkı ile, 1987; *Çağlara Hükm edenler* adıyla 3. baskı: 2003), *Sohbetler II* (Mehmed Âkif, Yahya Kemal, Necip Fazıl ile, 1987; *Türkiye'yi Yoğuranlar* adıyla 3. baskı: 2003), *Temellerin Duruşması* (1989, 23. baskı: 2004), *Güneypoğu Yakından* (1990), *Şiir İncelemeleri* (1992, 2. baskı: 2003), *Doğudan Doğuş* (1993), *Sultanî's-Şuara Necip Fazıl* (1995, Şairler Sultanını Necip Fazıl adıyla 2. baskı: 2004), *Şair-i Cihan Nedim* (Senaryo, 1996), *Temellerin Duruşması II* (2002), *Millete Vurulan Canlı Pranga: Bürokrasi* (2002), *Alperen* (2002, 2. baskı: 2005), *Nâzım Hikmet* (2002. Bu kitap, Kabaklı'nın *Türk Ede-*

biyatı adlı kitabındaki Nâzım Hikmet bölümünden oluşmaktadır), *İstanbul Güldestesi* (Antoloji, 2003), *Sınırların Ötesi, Savaş, Petrol, Irak, Kerkük* (2003), *Devlet Felsefemiz* (2003). Erol Ülgen tarafından hazırlanan Ahmet Kabaklı Bibliyografyası, Türk Edebiyatı Vakfı tarafından *Ahmet Kabaklı Nerede Ne Yazdı?* (2004) adıyla yayımlanmıştır.

Ahmet Kabaklı Hakkında Bibliyografya

- Adıbeş, Mahir, "Atlılar Sessiz Sedasız Gittiler", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 151.
- Ağabegüm, Ayla, "Şimdi Değilse Ne Zaman?", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 61-62.
- Ahmet Kabaklı Nerede Ne Yazdı* (Yrd. Doç. Dr. Erol Ülgen'in katkılarıyla), İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, 2004.
- Akengin, Yahya, "Memleket Kürsüsünde Kabaklı Hoca", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 140.
- Alçay, Nihayet, "Kalemler Susmuştu O Gün", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 152.
- Ataç, Nurullah, *Okuruma Mektuplar*, İstanbul, 1958, s. 116-119.
- Atlığ, Nevzad, "Ahmet Kabaklı ve Musikimiz", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 71.
- Aydoğdu, Hamza, "Medyanın Aydın İhaneti", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 150.
- Ayvazoğlu, Beşir, "Göllübağ'dan Köşe Yazarlığına Yürüyen Yetim Ahmet Kabaklı", *Defterimde Kırk Suret*, İstanbul, 1996, s. 63-67.
- Ayvazoğlu, Beşir, "Nurullah Ataç ve Ahmet Kabaklı", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Nisan 2001, Yıl: 30. sy. 2.
- Ayvazoğlu, Beşir, "Kabaklı, Ahmet", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul, 2001, c. XXIV, s. 9-10.
- Ayvazoğlu, Beşir, "Ataç ve Kabaklı", *Derkenar*, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2002, s. 234-238.
- Bakiler, Yavuz Bülent, "Ahmet Kabaklı Ağabeyime Veda", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 94.
- Bakiler, Yavuz Bülent, "Benim Ağabeyim Ahmet kabaklı", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2003, sy. 352, s. 17-19.
- Balcıoğlu, A. Rahim, "Bir Serdengeçti", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 149.
- Bardağcı, İlhan, "Bir Alperenden Hatıralar", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 23-24.
- Birim, Mustafa, "Örnek İnsan", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 111.
- Canıatlı, Mehmet, "Ahmet Kabaklı ile Röportaj", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 169-173.

- Cinisli, Rasim, "Kibar efendi", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 112-113.
- Çokum, Sevinç, "Üç Çiçek Derlemesi", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 33-35.
- Çokum, Sevinç, "Unutamadıklarım", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2002, sy. 340, s. 8-9.
- Çokum, Sevinç, "Bir Deniz Çekilince...", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2004, sy. 364, s. 24-26.
- Çongur, H. Rıdvan, "Bir Harputlu Hakk'a Yürüdü", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 130-131.
- Deliorman, Altan, "Bayrağı Yüksekçe Kaldıran Adam", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 39-53.
- Derman, M. Uğur, "Can, Çalab'a Verilende...", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 90.
- Dilmen, Naci, "Arkadaşım Ahmet Kabaklı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 153.
- Dodanlı, Cahit, "Hocam Ahmet Kabaklı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 148.
- Doğan, Ayşe Sema Kabaklı, "Amcamın Ardından", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 68-70.
- Ekici, Necdet, "Kafesten Kuş Uçmuş Gibi", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 160-162.
- Emil, Birol, "Ahmet Kabaklı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 17-21.
- Ergüzel, M. Mehdi, "Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncası...", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 87-98.
- Eriş, Metin, "Bir Türk Beyi", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 116-117.
- Gezer, Zeki, "İnanmakla İnanmamak Arası", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 134.
- Gökalp, Mehmet, "Edebiyatımızın Şahdamarıydı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 144.
- Gürlek, Dursun, "Kalemi Taçlandıran Adam: Ahmet Kabaklı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 86.
- Has-Er, Melin, "Kabaklı Hocamız", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 63-64.
- Hatemi, Hüsrev, "Hoca", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 98.
- Hatemi, Hüsrev, "Ahmet Kabaklı", *Anıca Ol Meclisi*, İstanbul: Dergâh Yayınları, 2002, s. 121-123.
- İşık, Emin, "Bir Millî Kültür Mücahidinin Ardından", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 54-55.
- İbrahimhakkıoğlu, Belkis, "Siz fânî idiniz duanız bakî", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 80-82.
- İbrahimhakkıoğlu, Belkis, "Hoca'nın Ev İçi Fotoğrafları", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2006, sy. 388, s. 11-14.

- Kabahasanoglu, Vahap, "Çarşambaların Rengi Soldu", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 139.
- Kabaklı S. Servet, "Şikayetname", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2002, sy. 340, s. 6-7.
- Kabaklı S. Servet, "Kabaklı Hoca'ya Arıza", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2003, sy. 352, s. 10-12.
- Kabaklı, S. Servet, "Ahmet Kabaklı'nın Emanetini Taşımak", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2004, sy. 364, s. 22-23.
- Karabay, Muhsin, "Ölmesin Bir Taneler", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 163-165.
- Karabay, Muhsin, "Kar mı Yağmış Kırk Kuyunun Başına", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2002, sy. 340, s. 10-13.
- Kaşgarlı, Mahmud, "Elveda Ölümsüz İnsan", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 99-101.
- Kavaklı, Ali Erkan, "Bir Alpereni Daha Kaybettik", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 136.
- Kayıhan, Hasan, "Peki Hocam!", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 121.
- Keleştimur, Bedrettin, "Görev İnsanıydı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 127-128.
- Kızıltuğ, Fırat, "Kabaklı Hoca Uçmağa Vardı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 166-167.
- Kocakaplan, İsa, "Kınından Sıyrılmış Kılıç", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 74-77.
- Kocakaplan, İsa, "Eserleriyle Yol Açan Adam", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2003, sy. 352, s. 12-16.
- Kocakaplan, İsa, "Harput'tan Mercan Şehir'e", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2005, sy. 376, s. 4-7.
- Kukul, M. Halistin, "Kabaklı Hoca ve Millî Eğitim", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2004, sy. 364, s. 24-25.
- Kutlu, Mustafa, "Kabaklı, Ahmet", *Türk Dili Ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, İstanbul: Dergâh Yayınları, 1982, c. V, s. 61-62.
- Lüleci, Suzan Çataloluk, "Ebed Yolcuları", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 95-96.
- Meriç, Ümit, "Bir ağabey kızının dilinden Ahmet Kabaklı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 78-79.
- Mete, Ömer Lütfi, "Kentli Bir Muhafazakâr", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 159.
- Necatigil, Behçet, *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*, İstanbul, 1968, s. 148.
- Okay, M. Orhan, "Hep Aynı Harputlu Delikanlı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 29-32.
- Okay, Orhan, "Geçmiş Yıllarda Bir Ahmet Kabaklı", *Zaman*, 4 Mart 2001.
- Sâmanoğlu, Gültekin, "Ahmet Kabaklı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 65-67.
- Satoğlu, Abdullah, "Şeyhülmuharriîn Kabaklı'ya Dair Bir Hatıra", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 154-155.

- Savaş, Metin, "Bir Mücadele Adamını Yitirdik", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 141-142.
- Sevgi, Ahmet, "Şeyhülmuharriirîn Ahmet Kabaklı'nın Ardından...", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 145.
- Songar, Ayhan, "Şeyhülmuharriirîn", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 59-60.
- Şirin, Mustafa Ruhi, "Meşkûre ve Ahmet Kabaklı'nın Aziz Hatırası İçin...", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 122-123.
- Taşgetiren, Ahmet, "Nesillerin Hocası", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 110.
- Taştan, Yahya Kemal, "Gecikmiş Bir İtiraf", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 137-138.
- Tunceroğlu, Ayşe Göktürk, "Nideyim Sahn-ı Çemen Seyrini...", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 57-58.
- Tunceroğlu, Ayşe Göktürk, "Ruh İnsan I", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2003, sy. 352, s. 6-9.
- Tunceroğlu, Ayşe Göktürk, "Ruh İnsan II", *Türk Edebiyatı*, Mart 2003, sy. 353, s. 6-8.
- Tural, Sadık Kemal, "Ahmet Kabaklı ile Helâlleşme" *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 25-28.
- Türkkan, Reha Oğuz, "Bir Dost Daha Gitti", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 129.
- Uluant, Zeynep, "Zor Bir Yazı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 91-93.
- Umran, Sedat, "Edebiyatımızın Büyük Kaybı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 135.
- Ülgen, Erol, "Ahmet Kabaklı Hayatı ve Eserleri", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 10-16.
- Ünlü, Özcan, "Harput'un Güzel Yüzü!", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 106-109.
- Ünlü, Özcan, "Aşkını Kirlenmeyen Adam: Ahmet Kabaklı", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2002, sy. 340, s. 14-15.
- Vahapzade, Bahtiyar, "Başsağlığı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 132.
- Yalçın, Süleyman, "Ahmet Bey'in Ardından", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 118-120.
- Yardım, Mehmet Nuri, "Gönlü Mevlâna, Dili Yunus", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 124-125.
- Yardım, Mehmet Nuri, "Millî Edebiyatı Seslendiriyoruz", *Kelâm ve Kalem*, İstanbul: Perşembe Kitapları, 2001, s. 91-97.
- Yardım, Mehmet Nuri, "Bir Abide Şahsiyet ve Müessesese Kurmak", *Türk Edebiyatı*, Şubat 2004, sy. 364, s. 26-27.
- Yaşa, Pervin Ayşe, "Bir Mektup ki Acz İçinde", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 146-147.
- Yavuz, Kemal, "Yürüyen yorulur, parlayan söner", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 102-103.

- YAZICI, Olcay, "Müessesese İnsan Kabaklı Hoca", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 133.
- YETİŞ, Kâzım, "Ahmet Kabaklı gerçeği", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 104-105.
- YÜCEYILMAZ, Muhterem, "Yazarı Seven Kalem Ahmet Kabaklı", *Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı Özel Sayısı*, Mart-Nisan 2001, sy. 329-330, s. 157-158.

Ahmet Kabaklı

Beşir AYVAZOĞLU

Abstract

Ahmet Kabaklı, a journalist and writer, carried out his literary activities through the *Turkish Literary Society* (1972), of which he was one of the founding figures. He published the magazine *Turkish Literature* as the publication of that society in January 1972, and pioneered the establishment of the *Turkish Literature Foundation* in 1978. He remained the chairman of that foundation until the end of his life. Kabaklı had a polemical style and was very much identified with the newspaper *Tercüman* as the public voice of the conservative Anatolian people. The same polemical drive can also be observed in his more literary writings. As a cultural nationalist, he always defended the idea of a cultural continuity. His major work, *Turkish Literature*, which was written from a nationalist-conservative point of view, was born out of his lecture notes at the Çapa Education Institute, where he taught literature. Despite the lack of an assertive claim –at least in appearance-, this work is both a sort of literary history –for it comprises the old times of our literature too-, and a wide anthology –since it includes a bundle of carefully selected literary texts-. Especially the last two volumes of this book is of great significance, since it necessitates a wide array of reading activity that can be undertaken by only a few literary historians and critics.

Key Words: Ahmet Kabaklı, *Turkish Literature*, *Tercüman Newspaper*, Literary History, Polemic, Nationalist-Conservative Point of View.

Ahmet Kabaklı

Beşir AYVAZOĞLU

Özet

Gazeteci ve yazar Ahmet Kabaklı, edebiyat faaliyetlerini daha çok 1972 yılında kurucuları arasında yer aldığı ve başkanlığını yaptığı Türkiye Edebiyat Cemiyeti bünyesinde yürüttü. Bu cemiyetin yayın organı olarak Ocak 1972'de *Türk Edebiyatı* dergisini çıkardı ve 1978 yılında, ömrünün sonuna kadar başkanlığını yapacağı Türk Edebiyatı

Vakfı'nın kurulmasına öncülük etti. Gazete yazılarında polemikçi üslûbuyla öne çıkan ve milli kültüre, manevi değerlere bağlı muhafazakâr Anadolu insanının sesi olarak yıllarca *Tercüman* gazetesıyla özdeşleşen Kabaklı, aynı tavrını edebî yazılarında da sürdürdü ve bir kültür milliyetçisi olarak tarihte ve kültürde devamlılık fikrini savundu. Milliyetçi-muhafazakâr bir bakış açısıyla yazdığı *Türk Edebiyatı* adlı eseri, edebiyat hocalığı yaptığı Çapa Eğitim Enstitüsü'ndeki ders notlarından doğmuştur. Eser, herhangi bir iddia taşımamakla beraber, edebiyatımızın geçmişini de kapsadığı için bir çeşit edebiyat tarihi, özenle seçilmiş edebî metinlere yer verildiği için aynı zamanda kapsamlı bir antoloji niteliği taşır. Özellikle son iki cildi, her edebiyat tarihçisinin ve eleştirmenin göze almayacağı genişlikte bir okuma faaliyetini gerektirdiği için büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Kabaklı, Türk Edebiyatı, Tercüman Gazetesi, Edebiyat Tarihi, Polemik, Milliyetçi-Muhafazakâr Bakış Açısı.